

Esteetön uimahalliympäristö

TARKISTUSLISTAT

2009

SISÄLLYSLUETTELO

KATU- JA VIHERALUEET	5	HISSI	22
<i>Suojatien reunatuki</i>	5	PALVELUTISKI	23
<i>Keskisaareke</i>	5	AULATILAT JA KÄYTÄVÄT	24
<i>Suojatiemerkinnt</i>	6	ESTEETÖN WC	25
<i>Liikennevalot ja -valojen painonappi</i>	6	PUKuhuone	26
<i>Kulkuväylät ja pinnat</i>	7	PESUHUONE	27
<i>Kuivatus</i>	8	SAUNA	28
<i>Valaistus</i>	8	UIMA-ALLASTILAT	29
<i>Opasteet</i>	9	KAHVILATILAT	30
<i>Pysäkkialueet</i>	9	KOKOUSTILAT	31
<i>Levähdyksipaikkojen sijoitus</i>	10	HENKILÖKUNNAN TILAT	32
<i>Kalusteet</i>	10	<i>Sosiaalitulat</i>	32
SAAPUMINEN KOHTEESEEN	12	VALAISTUS	33
UIMAHALLIN PIHA	13		
<i>Kulkuväylät ja -pinnat</i>	13		
<i>Valaistus</i>	14		
<i>Kalusteet</i>	14		
<i>Opasteet</i>	15		
SISÄÄNKÄYNTI	16		
OPASTEET	17		
OVET	18		
PORTAAT	19		
LUISKA	20		
KÄSIJOHTEET PORTAISSA JA LUISKISSA	21		

KATU- JA VIHERALUEET

Suojatien reunatuki

- Onko suojatiessä luiskareunatuet ja 40 mm:n korkuiset pystysuorat reunatuet?
- Onko suojatiessä luiskareunatuet?
- Onko suojatiessä 30 mm:n korkuiset pystysuorat reunatuet?
- Reunatuen kunto?
- Onko pystysuora reunatuki kohtisuorassa ajorataan nähden? (vai lähteekö suojatie esimerkiksi kaarteelta)

Keskisaareke

- Onko keskisaareke korotettu?
- Onko keskisaarekkeen syvyys vähintään 2,5 m?
- Onko keskisaarekkeen leveys vähintään 2,5 m?
- Onko jalankulku- ja pyöräily erotettu?
- Onko keskisaarekkeessa luiskareunatuet ja 40 mm:n korkuiset pysty suorat reunatuet?
- Onko keskisaarekkeessa luiskareunatuet?
- Onko keskisaarekkeessa 30 mm:n korkuiset pystysuorat reunatuet?

Suojatiemerkinnot

- Onko merkintöjen värikontrasti tarpeeksi voimakas? (merkinnät eivät ole kuluneet)
- Onko epätasaisuuksia? (painumia, saumoja)
- Ovatko merkinnät kohtisuorassa kulkuväylään nähden?
- Onko vinon suojatien ylityssuunta ohjattu?
- Onko jalankulku- ja pyöräily erotettu?

Liikennevalot ja -valojen painonappi

- Onko (erikoistason) liikennevaloissa äänimerkki?
- Onko jalankulkijoilla riittävän pitkä aika suojatien ylittämiseen vihreillä valoilla?
- Onko painonapin etäisyys suojatien reunasta korkeintaan 300 mm?
- Onko painonappi sijoitettu korkeudelle 0,9–1,1 m?
- Onko painonapissa merkkivalo?
- Kuuluuko painonapista painettaessa merkkiääni?

Kulkuväylät ja pinnat

- Onko väylän vapaa leveys vähintään 1,5 m? (koneellinen kunnossapito vaatii vähintään 2,3 m)
- Onko väylän vapaa korkeus vähintään 2,2 m? (kiinteiden esteiden kohdalla)
- Onko kulkupinta tasainen? (ei painumia tai kohoumia)
- Hankaloittaako (suuri) pituuskaltevuus apuvälineiden kanssa liikkumista (esimerkiksi pyörätuoli tai kyynär- tai kainalosauvat)?
  - Onko pituuskaltevuus erikoistasolla korkeintaan 5 % (1:20) ja perustasolla korkeintaan 8 % (1:12,5)?
- Hankaloittaako (suuri) sivukaltevuus apuvälineillä liikkumista? (esimerkiksi pyörätuoli tai kyynär- tai kainalosauvat)
  - Onko sivukaltevuus erikoistasolla korkeintaan 2 % ja perustasolla korkeintaan 3 %?
- Onko info- ja mainostaulut sijoitettu kulkuväylän sivuun?
- Onko ajonestoportti ja pollarit merkitty kontrastivärillä ja -materiaalilla? (kontrastimateriaali erottuu muusta kulkupinnasta)
- Rajoittuuko kulkuväylä selkeästi poikkeavaan pintaan? (esimerkiksi selkeä nurmialueen raja)
- Tunkeutuvatko kasvit kulkuväylälle?
- Aiheuttavatko kasvit näkemäesteen tai peittävätkö ne liikennemerkkejä tai opasteita?
- Onko lumen auraus hoidettu kadun varrella olevan liikkumisesteiden autopaikan kohdalla niin, ettei se vaikeuta liikkumista?

Kuivatus

- Aiheuttaako kaivonkansi kompastumisvaaran? (kaivonkansi yli 20 mm koholla tai alempana kulkupintaa)
- Onko kulkuväylällä liikkumista hankaloittavia avosadevesikouruja? (koskee kevyen liikenteen väylän poikki kulkevia kouruja)
- Kerääntyykö kulkuväylälle vettä? (lätäköityminen, jäätyminen)
- Onko kaivo tukkeutunut?

Valaistus

- Onko valaisimet sijoitettu samalle puolelle kulkuväylää?
- Onko valaisimet sijoitettu kulkuväylän reunaan?
- Ovatko valaisimet puhtaat ja ehjät?

Opasteet

- Onko kohteeseen opastus esimerkiksi lähimmästä risteyksestä tai bussipysäkiltä saavuttaessa?
- Onko opasteet sijoitettu siten, että ne eivät aiheuta törmäysvaaraa (sivuun kulkuväylältä)?
- Onko opasteiden teksti silmän korkeudella? (teksti 1,4–1,6 m:n korkeudella, koskee kulkuväylän sivussa sijaitsevia opasteita)
- Onko tekstin ja pohjan välillä riittävä värikontrasti? (tumma teksti vaalealla pohjalla)
- Onko opaste valaistu?
- Onko opaste sisältäpäin valaistu? (opasteen pohjan tulee olla tumma ja tekstin vaalea häikäisyn estämiseksi)

Pysäkkialueet

- Onko pysäkkialue korotettu?
- Onko pysäkillä katos?
- Onko pysäkillä penkki?
- Onko törmäysvaaraa aiheuttavia rakenteita?
- Onko katosrakenteen ja pysäkin reunan välissä vähintään 1,5 m tilaa?
- Onko pysäkkialueen pintamateriaali ehjä?

Levähdyspaikkojen sijoitus

- Onko levähdyspaikka sijoitettu kulkuväylän sivuun?
- Onko levähdyspaikkoja reitillä riittävästi? (etäisyys korkeintaan 50 m erikoistasolla ja korkeintaan 250 m perustasolla)
- Erottuuko kalustevyöhyke kulkupinnasta sävyltään ja materiaaliltaan?

Kalusteet

- Pääseekö kalusteiden luokse pyörätuolilla? (Ei kynnystä levähdyspaikalle ja levähdyspaikan pintamateriaali riittävän kova)
- Eroaako kalustevyöhyke kulkupinnasta sävyltään ja materiaaliltaan?
- Onko reitillä erikorkuisia penkkejä? (Aikuisille tarkoitetun penkin korkeus 500 mm, jos vain yksi penkki. Jos on useampia, tulee penkkejä olla myös 450 mm:n ja 550 mm:n korkeudella. Lapsille tarkoitetun penkin korkeus 300 mm, sopii myös lyhytkasvuiselle henkilölle.)
- Onko penkeissä selkänoja?
- Onko penkeissä käsinojat? (ainakin osassa penkkejä vain keskikäsinoja)
- Onko istuintaso vaakasuora ja etureunastaan pyöristetty?
- Onko penkin päässä oleva vapaa tila vähintään 900 mm? (tilaa pyörätuolille/lastenvaunuille ym.)

- Erottavatko kalusteet sävyltään kalustevyöhykkeen pinnasta?
(Suositellaan tummia kalusteita vaalealla pohjalla, mutta värit voivat olla myös toisin päin.)
- Onko pöydän ääressä mahdollista istua pyörätuolissa?
- Onko vapaa korkeus pöydän alla vähintään 670 mm?
- Onko vapaa leveys pöydän alla vähintään 800 mm?
- Onko polvitila syvyys suunnassa vähintään 600 mm?
- Onko pöydän ylätasen korkeus 750–800 mm?
- Onko kalusteiden edusta tasainen?
(ei painumia)
- Ovatko kalusteet ehjiä ja siistejä?

SAAPUMINEN KOHTEESEEN

- Ovatko uimahallille johtavat kevyenliikenteen reitit esteettömiä?
- Onko uimahallille esteettömiä julkisia liikenneyhteyksiä? (pysäkit, matalalattiabussit ja -raitiovaunut, palvelulinjat, metro, lähijuna)
- Onko lähiympäristössä esteettömiä kulkureittejä?
- Onko esteettömiä autopaikkoja lähellä sisäänkäyntiä?
  - Onko paikka merkitty selkeästi tolppaan/seinään ja pinnoitteeseen?
  - Onko paikan leveys vähintään 3,6 m?
  - Onko paikan pituus vähintään 5,0 m?
  - Onko paikan yhteydessä luiskareunatuki? (pääseekö siirtymään heti autopaikan kohdalta tai vierestä jalkakäytävälle)
  - Sijaitseeko paikka tasaisella kulkupinnalla (pituuskaltevuus ja sivukaltevuus enintään 2 %)?
  - Onko esteetön autopaikka katettu?
- Onko saattoliikenteelle pysähtymispaikka sisäänkäynnin läheisyydessä?
- Onko tontin rajalta ja liikkumisesteisten autopaikalta esteetön kulkureitti sisäänkäynnille?

UIMAHALLIN PIHA

Kulkuväylät ja -pinnat

- Onko väylän vapaa leveys vähintään 1,5 m?
- Onko väylän vapaa korkeus vähintään 2,2 m? (esimerkiksi katoksen, kasvillisuuden tms. kiinteän rakenteen kohdalla)
- Onko rakennuksen tai sen osan alikulkukorkeus vähintään 3 m?
- Onko kulkupinta tasainen? (ei painumia tai esimerkiksi routavaurioista aiheutuneita kohoumia)
- Hankaloittaako (suuri) pituuskaltevuus apuvälineiden kanssa liikkumista (esimerkiksi pyörätuoli tai kyynär- tai kainalosauvat)?
  - Onko pituuskaltevuus erikoistasolla korkeintaan 5 % (1:20) ja perustasolla korkeintaan 8 % (1:12,5)?
- Hankaloittaako (suuri) sivukaltevuus apuvälineillä liikkumista?(esimerkiksi pyörätuoli tai kyynär- tai kainalosauvat)
  - Onko sivukaltevuus erikoistasolla korkeintaan 2 % ja perustasolla korkeintaan 3 %?
- Onko info- ja mainostaulut sijoitettu kulkuväylän sivuun?
- Onko ajonestoportti/pollarit merkitty kontrastivärillä ja -materiaalilla? (kontrastimateriaali erottuu muusta kulkupinnasta, tunto- ja värikontrasti)
- Onko polkupyörille varattu tila sijoitettu ja merkitty siten, että se ei aiheuta törmäysvaaraa?

Valaistus

- Onko kulkuväylä tontin sisääntulosta/ pysäköintialueelta rakennuksen sisäänkäyntiin valaistu?
- Onko sisäänkäynti ja sen edusta valaistu?
- Onko sisääntulot valaistu (esim. porttikäytävä)?
- Onko tasoerot valaistu (portaat, luiska)?
- Onko opastaulu valaistu?
- Onko piha-alue valaistu (ei jää pimeitä katvealueita)?

Kalusteet

- Pääseekö kalusteiden luokse pyörätuolilla? (ei kynnystä levähdyspaikalle)
- Eroaako kalustevyöhyke kulkupinnasta sävyltään ja materiaaliltaan?
- Onko pihalla erikorkuisia penkkejä? (Aikuisille tarkoitetun penkin korkeus 500 mm, jos vain yksi penkki. Jos on useampia, tulee penkkejä olla myös 450 mm:n ja 550 mm:n korkeudella. Lapsille tarkoitetun penkin korkeus 300 mm, sopii myös lyhytkasvuiselle henkilölle.)
- Onko penkeissä selkänoja?
- Onko penkeissä käsinojat? (ainakin osassa penkkejä vain keskikäsinoja)
- Onko penkin istuintaso vaakasuora, ei takakeno ja etureunastaan pyöristetty?
- Onko kalusteiden edusta tasainen? (ei painumia)
- Ovatko kalusteet ehjiä ja siistejä?
- Onko penkin päässä oleva vapaa tila vähintään 900 mm? (tilaa pyörätuolille/ lastenvaunuille ym.)
- Erottavatko kalusteet sävyltään kalustevyöhykkeen pinnasta?

(Suositellaan tummia kalusteita vaalealla pohjalla, mutta värit voivat olla myös toisin päin.)

- Onko pöydän ääressä mahdollista istua pyörätuolissa?
  - Onko vapaa korkeus pöydän alla vähintään 670 mm?
  - Onko vapaa leveys pöydän alla vähintään 800 mm?
  - Onko polvitila syvyys suunnassa vähintään 600 mm?
  - Onko pöydän ylätasen korkeus 750–800 mm?
- Erottavatko katoksen tukirakenteet kontrastivärillä kulkupinnasta?
- Onko katoksen vapaa korkeus vähintään 2,2 m?
- Onko pyörätelineet sijoitettu pois kulkuväylältä kontrastimateriaalivyöhykkeelle?
- Onko roska-astiat sijoitettu pois kulkuväylältä?
- Onko roska-astian suuaukko 900 mm:n korkeudella maasta?

Opasteet

- Onko opasteet sijoitettu siten, että ne eivät aiheuta törmäysvaaraa (sivuun kulkuväylältä)?
- Ovatko opasteet katsottavissa läheltä? (pääsy opasteen lähelle myös pyörätuolilla)
- Onko opasteiden teksti silmien korkeudella? (teksti 1,4–1,6 m:n korkeudella, koskee kulkuväylän sivussa sijaitsevia opasteita)
- Onko tekstin ja pohjan välillä riittävä värikontrasti? (tumma teksti vaalealla pohjalla)
- Onko opaste valaistu?
- Onko opaste sisältäpäin valaistu? (opasteen pohjan tulee olla tumma ja tekstin vaalea häikäisyn estämiseksi)
- Onko kohteeseen opastus esimerkiksi lähimmästä risteyksestä tai bussipysäkillä saavuttaessa?

SISÄÄNKÄYNTI

- Onko sisäänkäynti helposti havaittavissa/ löydettävissä? (katettu, valaistu, kontrastit)
- Ovatko opasteet selkeät ja suurikokoiset? (symbolit ja tunnuskuvat, opaste käsin tunnusteltavissa, läheltä katsottavissa, äänimajakka)
- Onko kohteeseen esteetöntä sisäänkäyntiä?
  - esteetön reitti tontin rajalta ja liikkumisesteisten autopaikalta sisäänkäynnille
  - ei korkeus- tai tasoeroja (jos portaita, niin tulee olla luiska, jos tasoero alle metrin)
  - tasoerot merkitty selkeästi
  - pyörätuolihissi tai hissi, jos tasoero yli metrin
  - sähköinen ovenavausjärjestelmä (ovi pysyy riittävän kauan auki)
- riittävä vapaa tila oven edessä ja sen välittömässä läheisyydessä (1500 x 1500 mm pyörätuolilla liikkumiseen)
- riittävä valaistus (300 lx myös tuulikaapissa)
- ei alhaalta ylös suuntautuvia valaisimia tai seinään kiinnitettyjä pallovalaisimia
- oven edusta lämmitetty
- istuskelupaikka oven läheisyydessä (säältä suojattu paikka esimerkiksi taksin odottamiseen)
- muiden toimintojen sijoittelu (pyörätelineet, istumapaikat) kulkuväylän reunalle

OPASTEET

- Onko opasteet sijoitettu niin, että ne eivät aiheuta törmäysvaaraa (sivuun kulkuväylältä)?
- Onko opastus riittävä ja selkeä?
- Onko opasteen teksti silmän korkeudella (aikuiset 1400–1600 mm, lapset 1000 mm)
- Onko opasteissa symbolit ja tunnus kuvat tekstin lisäksi?
- Onko opasteissa käytetty pistekirjoitusta?
- Onko opasteissa kohokuvat?
- Ovatko opasteet katsottavissa läheltä? (pääsy opasteen lähelle myös pyörätuolilla)
- Onko tekstin ja pohjan välillä riittävä värikontrasti? (tumma teksti vaalealla pohjalla)
- Onko opaste valaistu?
- Onko opaste sisältäpäin valaistu ja onko siinä tumma pohja ja vaalea teksti häikäisyn estämiseksi?
- Onko ääniopastetta visuaalisen opasteen lisäksi?
- Onko visuaalista opastetta ääniopasteen lisäksi? (esimerkiksi näyttötaulut)
- Onko vapaa korkeus kulkuväylän yläpuolelle sijoitetun opasteen alla ulkotiloissa vähintään 2200 mm tai sisätiloissa vähintään 2100 mm?

OVET

- Onko oven kynnyksen korkeus enintään 20 mm?
- Onko oven vapaa kulkuaukko vähintään 850 mm?
- Onko oven vieressä, avauspuolella, vapaa tila, jonka leveys on vähintään 400 mm?
- Onko lasiovissa kontrastiraidat? (1000 mm ja 1400–1600 mm korkeudella)
- Onko lasiovissa potkulevyt? (korkeus vähintään 300 mm)
- Onko automaattista oven avausmekanismia? (Mieluiten automaattiset liukuovet)
- Onko ovi kevyt avata? (enintään 10 Newtonia)
- Onko ovi avattavissa yhdellä kädellä?
- Onko oven välittömässä läheisyydessä riittävästi vapaata tilaa pyörätuolin käyttöä ajatellen (Ø1500 mm)
- Ei pyöröovia

PORTAAT

- Onko myös korvaava portaaton yhteys (luiska, pyörätuolihissi tai hissi)?
- Onko korvaava portaaton yhteys opastettu?
- Onko portaat sijoitettu kulkuväylän sivuun?
- Onko askelmien reuna samansuuntainen tai kohtisuorassa kulkusuuntaan nähden?
- Portaan muoto? (Onko porrassuoravartinen tai tapahtuvatko käännökset välitasanteiden kohdalla? Suoravartinen porrassuoravartinen tai kierreporras)
- Onko askelmien reunassa värikontrastiraita? (sisällä: joka askelmassa, ulkona: erikoistasolla joka askelmassa, perustasolla riittää ylimmän ja alimman askelman merkitseminen)
- Onko portaiden ylätasanteella varoitusalue? (sisällä: kulkuväylän jatkeena olevissa portaissa 1200 mm, ulkona: kulkuväylän jatkeena olevissa portaissa 1200 mm, kulkuväylältä sivussa olevissa portaissa riittää vähintään 600 mm)
- Onko portaiden alle joutuminen (törmäysvaara) estetty?
- Onko portaiden leveys vähintään 1200 mm?
- Ovatko portaat helppokulkuiset? (Portaan nousu sisätiloissa enintään 160 mm ja etenemä vähintään 300 mm, ulkotiloissa nousu mieluiten 120 mm, korkeintaan 160 mm (katettu/lämmitetty) mitoitus: 2 x nousu + etenemä = 660 mm, katetut/lämmitetyt portaat = 630 mm)
- Onko pitkissä portaissa välitasanne? (10–15 askelman välein)
- Onko portaissa käsijohteet?
- Ovatko portaiden askelmat ja käsijohteet ehjät?

LUISKA

- Onko luiskan yhteydessä helppokulkuiset portaat?
- Onko luiskan leveys vähintään 1200 mm?
- Kääntyykö luiska vain tasanteiden kohdalla? (ei kaarevaa luiskaa)
- Onko tasanteen koko vähintään 1,15 m x 1,15 m?
- Onko vapaa tila ennen ja jälkeen luiskan vähintään 1500 mm? (pyörätuolin kääntöympyrä)
- Hankaloittaako (suuri) pituuskaltevuus apuvälineiden kanssa liikkumista (esimerkiksi pyörätuoli, rollaattori tai kyynär- tai kainalosauvat)?
  - Onko pituuskaltevuus sisätiloissa korkeintaan 8 % (1:12,5)?
  - Onko pituuskaltevuus ulkotiloissa erikoistasolla korkeintaan 5 % (1:20) ja perustasolla korkeintaan 8 % (1:12,5)?
- Onko jyrkässä luiskassa välitasanne/ tasanteita? (yli 5 % kaltevassa luiskassa pitää olla välitasanne 6 m:n välein)
- Hankaloittaako (suuri) sivukaltevuus apuvälineillä liikkumista? (esimerkiksi pyörätuoli, rollaattori tai kyynär- tai kainalosauvat)?
  - Onko sivukaltevuus korkeintaan 2 %?
- Onko luiskassa 50 mm:n korkuinen suojarenuus? (jos ei rajaudu seinään tms.)
- Onko luiskan alkamiskohta merkitty kontrastimateriaalivyöhykkeellä?
- Onko luiskan pinta kova, tasainen ja märkänäkin luistamaton
- Onko käsijohteita? (ks. Käsijohteet portaissa ja luiskissa)

KÄSIJOHTEET PORTAISSA JA LUISKISSA

- Onko käsijohde molemmilla puolilla porrasta tai luiskaa?
- Onko käsijohde oikealla korkeudella? (kahdella korkeudella, 700 mm ja 900 mm, jos vain yksi johde, 900 mm:n korkeudella) (Ulkotilat: erikoistasolla kahdella korkeudella, 700 mm ja 900 mm perustasolla riittää 900 mm:n korkeudella)
- Onko leveässä portaassa myös keskijohde?
- Onko käsijohde yhtenäinen? (myös välitasanteiden kohdalla)
- Jatkuuko käsijohde vähintään 300 mm yli portaan/luiskan molempien päiden?
- Sijaitseeko käsijohde vähintään 45 mm:n päässä seinästä tms.?
- Onko käsijohteen päät taivutettu sivulle tai alas kiinnitakertumisen estämiseksi?
- Erottuuko käsijohde taustasta?
- Onko käsijohteen muoto oikea? (Halkaisija 30–40 mm, ympärysmitta 120–160 mm.)
- Onko käsijohde kiinnitetty alhaalta? (käden liu'uttaminen mahdollista)
- Saako käsijohteesta tukevan otteen?
- Onko portaiden/luiskan viereinen (huone)kasvillisuus hoidettu/suunniteltu siten, että se ei lamoja käsijohteen päälle?
- Onko käsijohde ehjä?
- Onko talvikunnossapidettävän luiskan tai portaiden ylläpito hoidettu niin, että lunta ei kasata käsijohteen viereen siten, että sen käyttö estyy?

HISSI

- Onko hissi helposti löydettävissä ja havaittavissa?
- Onko hissin kutsupainike loogisessa paikassa?
- Onko hissi mitoitettu parien kuljetukseen? (2800 mm x 1600 mm)
- Pysyykö automaattinen ovi auki riittävän kauan (25 s.)?
- Onko hississä istuin?
- Onko hississä tukikaide?
- Ovatko hissin kutsu- ja ohjauspainikkeet sopivalla korkeudella myös lyhytkasvuisia henkilöitä ja pyörätuolin käyttäjiä ajatellen?
- Erottuuko uloskäyntikerroksen painike muista painikkeista? (5 mm koholla ja poikkeavan värinen)
- Onko hissin ohjauspaneelin etäisyys nurkasta vähintään 400 mm?
- Ovatko hissin painikkeet suurikokoiset (halkaisija vähintään 25 mm)?
- Erottuvatko hissin painikkeet kontrastin avulla taustasta?
- Ovatko hissin painikkeet/numerot koholla?
- Onko numerot merkitty myös pistekirjoituksella?
- Ovatko hissin painikkeet läheltä katsottavissa? (korkeus, sijoittelu vähintään 400 mm nurkasta)
- Onko hissin painikkeiden järjestys selkeä ja looginen?
- Onko hississä pysähdystasolle saapumisesta ilmoittava äänimerkki tai puheopastus?
- Onko hissin hälytysjärjestelmässä myös visuaalisesti havaittavissa oleva merkki kutsun perille menosta?
- Onko hississä peili? (oven vastaisella seinällä)
- Onko potkulevyä, 300 mm:n korkeudelle lattiasta, lasin ja peilin suojana?

PALVELUTISKI

- Onko palvelutiski helposti löydettävissä?
- Onko palvelutiskillä erikorkuisia osuuksia, mahdollisuus asioida istuen?
- Jos lasiseinä, onko aukko pystysuunnassa?
- Onko valaistus riittävä?
- Onko vastavalohäikäisyä?
- Onko palvelusilmukkaa? (merkitty asianmukaisesti)
- Onko sivuseinämiä tai katosta kuuluvuuden parantamiseksi

AULATILAT JA KÄYTÄVÄT

- Onko aulassa erikorkuisia istuimia (istuinkorkeus 500 mm ja 550 mm)?
- Pääseekö kalusteiden lähelle pyörätuolilla tai rollaattorilla?
- Onko penkkien vierellä vapaata tilaa pyörätuolille (900 mm)?
- Eroaako kalustevyöhyke kulkuväylän pinnasta?
- Onko istuimissa selkänöja ja käsitet?
- Erottavatko kalusteet kontrastina kalustevyöhykkeen pinnasta?
- Onko kuulutuksina tuleva informaatio saatavilla myös visuaalisessa muodossa?
- Onko aulatilassa kiinteää induktiosilmukkaa?

ESTEETÖN WC

- Onko wc-tilan opaste sijoitettu seinään oven avautuvalle puolelle? (silmän korkeudelle 1400–1600 mm, selkeä ja suurikokoinen opaste)
- Onko esteetöntä wc:tä?
  - oven vapaa leveys vähintään 850 mm
  - lankavedin oven saranapuolella oven sulkemisen helpottamiseksi
  - ovi kevyt avata
  - kynnyksen korkeus enintään 20 mm
  - riittävästi vapaata tilaa (halkaisijaltaan 1500 mm)
  - wc-istuimen vierellä vapaata tilaa vähintään 800 mm
  - wc-istuimen edessä vapaata tilaa vähintään 1200 mm
  - wc-istuimen takana vapaata tilaa 300 mm
  - pesualtaan edessä vapaata tilaa 1200 mm
  - wc-istuimessa käsituet
  - wc-istuimen korkeus 480–500 mm (vähintään yhdessä esteettömässä wc-tilassa)
- pesualtaan alla vapaata polvitilaa (korkeus 670 mm, syvyys 600 mm, leveys vähintään 800 mm)
- peili sijoitettuna sellaiselle korkeudelle, että se soveltuu myös pyörätuolinkäyttäjälle (alareuna 900 mm)
- peilin yläreuna 2000 mm:n korkeudella
- tukikaiteet
- vaatekoukut
- valokatkaisija sijoitettu sellaiselle korkeudelle, että se soveltuu myös pyörätuolinkäyttäjälle (850–1100 mm)
- valokatkaisija erottuu kontrastina taustastaan
- kalusteet ja varusteet erottuvat kontrasteina
- lattia märkänäkin luistamaton
- toimiva hälytysjärjestelmä

PUKuhuone

- Onko oven vapaa leveys vähintään 850 mm ja kynnyksen korkeus enintään 20 mm?
- Lattia ei saa olla märkänäkään liukas.
- Onko yhtenäisiä tukikaiteita liikkumisen helpottamiseksi?
- Helpottavatko kontrastit tilan hahmottamista?
- Ovatko lokero- ja pukukaapit käytettävissä myös pyörätuolista?
- Onko pistorasioita korkeudella 400–1100 mm?
- Onko penkkiä pukeutumiseen makuulla (korkeus 500 mm, pituus 2100 mm)?
- Onko erikorkuisia istuimia naulakoiden läheisyydessä?
- Onko vaatekoukkuja myös 1100–1400 mm:n korkeudella lattiasta?
- Ovatko naulakot sijoitettu niin, etteivät ne aiheuta törmäysvaaraa? (Onko naulakoissa suojapäädyt?)
- Onko peilin alareuna riittävän matalalla, jotta pyörätuolia käyttävä henkilö näkee itsensä? (Puolipeilin alareuna 900 mm:n korkeudella lattiasta, yläreuna 2000 mm lattiasta ja kokovartalopeilin alareuna 300 mm:n korkeudella lattiasta)
- Onko kampauspöydän polvitilan korkeus vähintään 670 mm, syvyys vähintään 600 mm ja leveys vähintään 800 mm?
- Onko kampauspöydän korkeus 750–800 mm lattiasta?
- Onko hiustenkuivaaja sijoitettu niin, että se on esteettömästi käytettävissä?
- Onko vauvanhoitopöytää?
- Onko vauvanhoitopöytä sijoitettu niin, ettei se aiheuta törmäysvaaraa?
- Onko vauvanhoitopöytä käytettävissä esteettömästi?

PESUHUONE

- Onko oven vapaa leveys vähintään 850 mm ja kynnyksen korkeus enintään 20 mm?
- Lattia ei saa olla märkänäkään liukas.
- Onko yhtenäisiä tukikaiteita liikkumisen helpottamiseksi?
- Helpottavatko kontrastit tilan hahmottamista?
- Onko pitkää penkkiä peseytymiseen? (leveys 600–700 mm, korkeus 500 mm ja pituus 2100 mm)
- Suihkupyörätuoli lainattavissa
- Onko suihkuistuinta (kiinteä, seinälle kääntyvä, 500 mm:n korkeudella)?
- Pesuainetelineet ja pesukori t900 mm:n korkeudella
- Pyyhekoukkuja 1600–1800 mm:n ja 1100–1400 mm:n korkeudella

SAUNA

- Onko oven vapaa leveys vähintään 850 mm?
- Erottuuko saunan ovi kontrastina seinästä?
- Onko lasioivessa kontrastimerkinnot?
- Onko saunan ovessa pitkä pystysuora vedin?
- Lattia ei saa olla märkänäkään liukas.
- Onko yhtenäisiä tukikaiteita liikkumisen helpottamiseksi?
- Onko käsijohteita portaan molemmin puolin?
- Helpottavatko kontrastit ja valaistus tilan hahmottamista?
- Onko riittävästi vapaata tilaa kahdelle pyörätuolille?
- Onko tilaa kääntymiseen pyörätuolilla? (Ø 1300)
- Onko saunapyörätuolia lainattavissa?
- Onko kiuas suojattu?

UIMA-ALLASTILAT

- Lattia ei saa olla märkänäkään liukas.
- Onko yhtenäisiä tukikaiteita liikkumisen helpottamiseksi?
- Onko loivaa porrasta altaaseen?
- Onko käsijohteita portaan molemmin puolin?
- Onko allashissiä tai nostinta?
- Onko allasnostin tai hissi käytettävissä omatoimisesti?
- Onko omatoiminen altaaseen siirtyminen mahdollista pyörätuolista ilman nostinta? (altaan reunan muotoilu)
- Helpottavatko kontrastit ja valaistus tilan hahmottamista?
- Erottavatko altaan reunat kontrastina muusta ympäristöstä?
- Onko valaistus tasainen ja häikäisemätön?
- Onko allas valaistu vedenpinnan alapuolelta?
- Onko tilan kuunteluolosuhteita parannettu vaimentamalla taustamelua ja estämällä äänten liiallinen kaikuminen?
- Onko altaan reunalla riittävästi vapaata tilaa pyörätuoleille?
- Onko tilan opasteet läheltä katsottavissa? (silmän korkeudella 1400–1600 mm, selkeä ja suurikokoinen opaste, symbolit, kohokuviot)
- Onko selkeää opastusta myös pesutiloihin palattaessa?

KAHVILATILAT

- Lattiamateriaali (kova, tasainen ja märkänäkin luistamaton)
- Onko palvelutiskien havaittavuutta helpotettu sijoittamalla ne kontrastivyöhykkeelle?
- Onko palvelutiskin/noutopöydän korkeus enintään 800 mm?
- Onko esteetön pääsy pöydän ääreen?
- Onko erikorkuisia istuimia ja pöytiä?
- Erottavatko kalusteet kontrastina ympäristöstä?
- Onko astioiden palautuspisteessä otettu huomioon saavutettavuus?
- Valaistus (vähintään 300 lx)
- Onko kalusteiden ja lattian välillä kontrastiero? Erottavatko kalusteet?
- Onko induktiosilmukkaa?
(äänentoistojärjestelmä, asianmukaisesti merkitty, käyttöohjeet)

KOKOUSTILAT

- Onko kaikissa kokoushuoneissa kiinteä tai siirrettävä induktiosilmukka? (asianmukaisesti merkitty, käyttöohjeet)
- Valaistus (vähintään 300 lx)
- Lattiamateriaali (kova, tasainen ja märkänäkin luistamaton, ei kokolattiamattoa)
- Onko mahdollisuutta tekstitulkkaukseen?
- Onko esteetön pääsy pöydän ääreen?
  - Pöydän korkeus 750–800 mm
  - Polvitiilan korkeus vähintään 670 mm
  - Polvitiilan syvyys vähintään 600 mm
  - Pöydän vieressä vapaata tilaa vähintään 1300 mm
- Vaatenaulakko (myös korkeudella 1200 mm)

HENKILÖKUNNAN TILAT

Sosiaalitilat

- Onko oven vapaa leveys vähintään 850 mm ja kynnyksen korkeus enintään 20 mm?
- Lattia ei saa olla märkänäkään liukas.
- Helpottavatko kontrastit tilan hahmottamista?
- Ovatko säilytyslokerot käytettävissä myös pyörätuolista?
- Onko peili sopivalla korkeudella myös pyörätuolin käyttäjiä ja lyhytkasvuisia henkilöitä ajatellen? (puolipeilin alareuna 900 mm lattiasta, yläreuna 2000 mm lattiasta)
- Onko pistorasioita korkeudella 400–1100 mm?
- Onko vaatekoukkuja myös 1100–1400 mm:n korkeudella lattiasta?

VALAISTUS

- Onko yleisvalaistus riittävä?
- Aiheuttaako valaistus häikäisyhaittaa?
- Helpottavatko väri- ja kontrastierot tilan hahmottamista?

